

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 1 Twijfel in de rechtbank

1 maximumscore 3

Een goed antwoord bevat de volgende elementen:

- een weergave van het onderscheid dat Peirce maakt tussen echte en artificiële twijfel: echte twijfel is serieuze, levende twijfel en artificiële twijfel is een vergezocht sceptisch alternatief 1
- een uitleg dat Peirce de twijfel van jurylid 8 zou bestempelen als echte twijfel: het betreft hier een serieuze zoektocht naar het schuldig zijn van de jongen 1
- een argumentatie met de conclusie van de zebraparadox welke kritiek Dretske zou geven op jurylid 7: het sceptisch alternatief dat het gebouw kan instorten is niet relevant in de context van de rechtzaak, zoals de mogelijkheid van geveerde ezels niet relevant is in de context van een normale dierentuin 1

voorbeeld van een goed antwoord:

- Peirce onderscheidt echte en artificiële twijfel. Echte twijfel is serieuze, levende twijfel, waar we tegenaan lopen in een zoektocht naar ware kennis, terwijl artificiële twijfel een kunstmatig, vergezocht sceptisch alternatief betreft 1
- Twijfelen aan de schuld van de jongen zou volgens Peirce een voorbeeld zijn van echte twijfel: nr. 8 twijfelt omdat het hier om een serieuze zoektocht gaat naar het schuldig of onschuldig zijn van de jongen aan de moord op zijn vader, waarbij de twijfel hem overkomt en hij besluiteloosheid toont: “Ik weet het niet. Misschien wel niet” en: “Stel dat we het mis hebben” 1
- De conclusie van de zebraparadox: volgens Dretske is het antwoord op de vraag of Saartje weet dat er zebra’s staan afhankelijk van de context. Zo waren er in een Palestijnse dierentuin ooit ezels geveerd als zebra’s en alleen in die context is het sceptisch alternatief relevant volgens Dretske. In tekst 1 zegt jurylid 7: “Stel dat dit gebouw instort”. Dit is een voorbeeld van een vergezocht scenario dat zich zou kunnen voordoen, maar voor de zaak is het niet relevant, terwijl de opmerking “Stel dat we het mis hebben” voor de zaak wel relevant is 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

2 maximumscore 3

Een goed antwoord bevat de volgende elementen:

- een omschrijving van creatieve abductie: de afleiding naar een weldoordachte, maar moeilijk te achterhalen verklaring van ervaringen 1
- een omschrijving van een afleiding naar de best mogelijke verklaring: een afleiding waarbij vanuit verschillende mogelijke verklaringen de best bij de informatie passende wordt achterhaald 1
- een argumentatie dat de conclusie van de oude man is gebaseerd op een afleiding naar de best mogelijke verklaring 1

voorbeeld van een goed antwoord:

- Bij creatieve abductie wordt er een weldoordachte, maar moeilijk te achterhalen verklaring gegeven op grond van weinig informatie: de informatie laat nog veel ruimte over voor alternatieve verklaringen 1
- Een afleiding naar de best mogelijke verklaring is gebaseerd op veel informatie en veel mogelijke verklaringen. De informatie laat zo weinig ruimte over dat er praktisch geen ruimte is voor alternatieve verklaringen 1
- De conclusie van de oude man is gebaseerd op een afleiding naar de best mogelijke verklaring. Het horen van de schreeuw, de bons op de vloer en de jongen die vervolgens het huis uit rent, zijn verschillende elkaar ondersteunende waarnemingen die veel informatie geven. Zij laten praktisch geen ruimte voor andere verklaringen dan de conclusie dat de jongen de vader heeft vermoord 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

3 maximumscore 5

Een goed antwoord bevat de volgende elementen:

- een weergave van de drie eisen voor een strikt bewijs van Moore aan de hand van de verklaring van de vrouw (per juiste weergave aan de hand van de verklaring één scorepunt toekennen): 3
 - eis 1 van Moore: de premisse verschilt van de conclusie. De conclusie is: de jongen heeft zijn vader vermoord. De premisse is: ze zag de jongen een mes in zijn vader steken. De premisse verschilt van de conclusie.
 - eis 2 van Moore: zeker weten. De vrouw weet zeker dat ze gezien heeft dat de jongen de vader neerstak.
 - eis 3 van Moore: de conclusie moet werkelijk volgen uit de premisse. Als de vrouw weet dat ze de jongen de vader zag neersteken, dan weet ze dat het niet iemand anders was die de vader neerstak.
- een weergave van een vergezocht sceptisch alternatief voor ‘de jongen heeft zijn vader doodgestoken’ 1
- een beschrijving hoe Moore op grond van het gezond verstand de sceptische redenering zou omdraaien aan de hand van de zin ‘de vrouw weet dat ze de jongen de vader zag vermoorden’; uitspraak 2 in de sceptische paradox vervalt 1

voorbeeld van een goed antwoord:

- Volgens Moore moet de getuigenis van de vrouw om een strikt bewijs te zijn, voldoen aan de volgende drie eisen: 3
 - Ten eerste moet de premisse verschillen van de conclusie, zoals in dit voorbeeld de conclusie is dat de jongen de vader heeft vermoord en de premisse is dat deze vrouw heeft gezien dat de jongen zijn vader met een mes heeft gestoken.
 - Ten tweede moet deze vrouw dan wel zeker weten dat ze dit heeft gezien.
 - Ten derde moet de conclusie ook werkelijk volgen uit de premisse. Het moet dus ook echt zo zijn dat als deze vrouw het steken met het mes heeft gezien, daaruit volgt dat de jongen zijn vader heeft vermoord.
- Een vergezocht sceptisch alternatief voor ‘de jongen heeft zijn vader doodgestoken’ is: er waren in dezelfde flat filmopnames voor een Hitchcock-film, waarbij een jongere man een oudere man met een mes aanviel 1
- De vrouw weet dat ze de jongen zag moorden; als ze weet dat ze de jongen de vader zag vermoorden, dan weet ze dat niet iemand anders de vader heeft vermoord. Moore is van mening dat het gezond verstand ons laat zien dat uitgaan van deze formulering voor gaat op de sceptische interpretatie, waardoor stap 2 in de sceptische paradox vervalt 1

Vraag	Antwoord	Scores
4	<p>maximumscore 2</p> <p>Een goed antwoord bevat de volgende elementen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • een weergave van drie voorwaarden voor kennis: het moet a) een overtuiging zijn, die b) waar is en c) een goede rechtvaardiging heeft • een argumentatie dat de overtuiging ‘de jongen heeft met dit mes zijn vader doodgestoken’ een Gettier-geval lijkt maar het niet is: de waarheid van de gehele overtuiging ‘de jongen heeft met dit mes zijn vader doodgestoken’ staat nog ter discussie en dat is bij een Gettier-geval niet het geval 	<p>1</p> <p>1</p>
	<p>voorbeeld van een goed antwoord:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Volgens Gettier zijn er drie voorwaarden die tezamen niet voldoende zijn om van kennis te spreken: iemand weet iets dan en slechts dan als a) die persoon er van overtuigd is, b) dat het waar is, c) en als er een rechtvaardiging is voor die overtuiging • Edmund Gettier bedacht een aantal gevallen waarin een overtuiging waar en gerechtvaardigd was (en dus volgens de traditionele definitie als ‘kennis’ bestempeld zou moeten worden) en toch geen kennis bleek te zijn omdat iemand toevallig overtuigd was van de waarheid. De overtuiging ‘de jongen heeft met dit mes zijn vader doodgestoken’ lijkt op een Gettier-geval, doordat jurylid 8 wijst op de toevalligheid dat er meer van dit soort messen zijn. Toch is het uiteindelijk geen Gettier-geval, omdat je zou kunnen zeggen dat de waarheid van de gehele overtuiging ‘de jongen heeft met dit mes zijn vader doodgestoken’ nog ter discussie staat en bij een Gettier-geval is dat juist niet zo. De waarheid van de overtuiging moet bij een Gettier-geval, evenals bij de traditionele eisen, vaststaan 	<p>1</p> <p>1</p>
5	<p>maximumscore 2</p> <p>Een goed antwoord bevat de volgende elementen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • een uitleg dat de Weense Kring de opvatting dat rechtspraak geen wetenschap is, zou ondersteunen onder voorwaarde dat getuigenverklaringen niet verifieerbaar zijn • een weergave van de kritiek met de Duhem-Quinestelling op het demarcatiecriterium voor wetenschappelijkheid van de Weense Kring: betekenisholisme 	<p>1</p> <p>1</p>
	<p>voorbeeld van een goed antwoord:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het gebruik maken van uitspraken van getuigen is volgens de Weense Kring onwetenschappelijk als er voor die uitspraken geen procedure bestaat om de uitspraak te verifiëren • Het is niet goed mogelijk om uitspraken op zich te verifiëren. Een uitspraak is altijd onderdeel van een netwerk van betekenissen, en daarom is verificatie altijd onderhevig aan de betekenis van de volledige theorie (holisme) 	<p>1</p> <p>1</p>